

**AVIZUL**  
**Comisiei mixte a Academiei de Științe a Moldovei și Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare**

**de audiere publică a rapoartelor finale privind implementarea proiectelor de Vouchere Inovaționale, de Inovare și de Transfer Tehnologic, creată prin Hotărârea Prezidiului nr. 53 din 09.02.2026, asupra raportului pe proiectul Vouchere Inovaționale 24.80015.5007.07VI „Patrimoniul Cultural 3D al Municipiului Chișinău (3DTur)”, conducătorul proiectului: dr. Veaceslav SPRINCEAN, Universitatea de Stat din Moldova.**

Ca urmare a audierilor publice privind implementarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic, desfășurate în data de **10 martie 2026** în format mixt cu prezență fizică în Sala Mică a AȘM și online (disponibil la link-ul: <https://us02web.zoom.us/j/81511089479?pwd=bzu5aA1ItbOUxSmMRStASj4aFYcPaH.1>, experții și-au expus opiniile.

Avizul Comisiei este perfectat în baza avizelor experților în domeniul tehnologic, științific și economic.

**1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului.**

Proiectul a atins scopul și obiectivele stabilite conform raportului prezentat prin scanarea aeriană cu drone UAV a edificiilor muzeale, colectarea datelor fotogrammetrice și LiDAR, prelucrarea computațională a datelor utilizând softurile specializate, elaborarea modelelor digitale și a modelelor 3D. Rezultate obținute reprezintă seturi de date fotogrammetrice, modele 3D texturate ale cinci instituții muzeale și o bază de date digitală.

**2. Funcționalitatea tehnologiei/serviciului/produsului obținut în cadrul proiectului**

Ideea propusă în proiect este funcțională. Funcționalitatea și fezabilitatea proiectului a fost demonstrată prin utilizarea digitizării 3D a patrimoniului cultural ca serviciu inovativ. Resursele software utilizate asigură compatibilitatea cu standardele internaționale din domeniul geospațial și permit integrarea rezultatelor în sisteme GIS, platforme educaționale și aplicații de vizualizare 3D. Proiectul valorifică tehnologii de ultimă generație pentru prelucrarea datelor colectate de la instituțiile muzeale, colectate prin fotogrammetrie cu utilizarea dronelor. Modelele 3D realizate sunt caracterizate de o precizie milimetrică, capturând toate detaliile arhitecturale, texturale și cromatice ale obiectelor de patrimoniu. Integrarea datelor și modelelor 3D în sisteme GIS permite vizualizări interactive și realiste ale obiectelor culturale în contextul lor geografic și facilitează utilizarea datelor pentru cercetare, urbanism și planificare, precum și interacțiunea publicului larg cu patrimoniul cultural.

**3. Infrastructura disponibilă pentru continuarea proiectului și funcționalitatea acesteia**

Organizația dispune de infrastructura tehnică și logistică necesară pentru continuarea și dezvoltarea a proiectului. La realizarea proiectului a fost utilizată infrastructura tehnică a laboratorului de la USM, care include mai multe instrumente și echipamente tehnice specializate, resurse software licențiate, totodată fiind procurate materiale consumabile pentru realizarea modelelor fizice demonstrative.

**4. Diseminarea rezultatelor obținute (acțiuni de diseminare întreprinse)**

Diseminarea rezultatelor a fost realizată în baza organizării seminarelor științifice practice și a șase expoziții tematice la USM și instituțiile muzeale partenere din Chișinău. A fost organizată conferința științifico-practică “Tehnologii Fizice Avansate cu Aplicarea UVS în Modelarea

Factorilor de Mediu”, pentru a informa comunitatea despre importanța conservării digitale a patrimoniului și prezentarea progresului proiectului. Participarea la Expoziția Internațională de Inventică la Iași, România, fiind apreciată cu o medalie de aur. Au fost publicate a 3 lucrări științifice.

## **5. Colaborarea între organizația executor și organizația partener/alte organizații (specificul și continuarea colaborării)**

Colaborarea dintre Universitatea de Stat din Moldova cu compania PrideSystem SRL, cofinanțator al proiectului, și parteneri instituții muzeale s-a desfășurat eficient cu activități comune. Parteneriatul a facilitat schimbul de expertiză, resurse și bune practici. Printre muzeele din Chișinău se enumeră Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Muzeul Național de Artă a Moldovei, Muzeul de Istorie al Orașului Chișinău, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, Muzeul Național al Literaturii Române, ceea ce a permis accesul la obiectele de patrimoniu și desfășurarea activităților de scanare și documentare digitală.

PrideSystem SRL a contribuit la completarea resurselor instituționale ale USM și integrarea expertizei practice în tehnologiile inovative utilizate în proiect.

## **6. Efectul socio-economic al proiectului real și potențial**

Realizarea proiectului are impact educațional, cultural și economic prin crearea unui parc digital tridimensional, care include cele mai importante instituții muzeale din Chișinău, totodată asigurând continuarea și extinderea activităților realizate în cadrul proiectului. Efectul economic obținut la moment se manifestă indirect prin reducerea costurilor de documentare clasică, creșterea atractivității ofertelor culturale, diversificarea serviciilor digitale. Proiectul generează un impact socio-economic pozitiv prin creșterea competitivității, stimularea inovării și valorificarea rezultatelor cercetării. Pe termen lung, proiectul susține dezvoltarea durabilă, crearea de noi oportunități economice și consolidarea capacității de inovare la nivel local și regional.

Valorificarea acestor rezultate poate genera valoare economică prin creșterea atractivității turistice și atragerea unui număr mai mare de vizitatori, contribuind totodată la promovarea patrimoniului cultural. În același timp, rezultatele proiectului au fost integrate în procesul educațional, contribuind la dezvoltarea cunoștințelor interdisciplinare în domeniile cultural, turistic și digital.

## **Concluzii**

Rezultatele proiectului se încadrează în principiile dezvoltării durabile, contribuind la conservarea, digitalizarea și valorificarea patrimoniului cultural. Realizarea acestui proiect demonstrează conservarea patrimoniului cultural într-un proces inovator și accesibil. Monitorizarea 3D în timp permite monitorizarea degradării elementelor de patrimoniu și implementarea strategiilor de restaurare. Modelele 3D sunt pregătite și pentru printarea 3D și integrarea lor în platforme 3D interactive.

**Proiectul este apreciat cu calificativul: Foarte Bine, punctaj final 27,1 puncte.**

**Președintele Comisiei**

**dr. hab., m. c. Veaceslav Ursachi**

**Secretarul Comisiei**

**dr. Leonid Chișlaru**